

БАБЕНКО Д. О., ГРИНЧУК К. В., магістранти
Науковий керівник – **ГРИНЧУК Ю. С.**, д-р екон. наук, професор
Білоцерківський національний аграрний університет

ПРАКТИКА РЕГУЛЮВАННЯ ГЛОБАЛЬНИХ КЛІМАТИЧНИХ ЗМІН В УКРАЇНІ

Головними підходами для вирішення антропогенних проблем зміни клімату є пом'якшення її наслідків. Мається на увазі запобігання надмірним викидам парникових газів в атмосферу, сприяння їх поглинанню і адаптація до кліматичних змін.

Ключові слова (Keywords): антропогенні фактори, екосистема, глобальне потепління, термомодернізація, парникові гази, енергоменеджмент.

Сьогодні людство опинилося на порозі кліматичної катастрофи. Через антропогенні фактори тануть льодовики, підіймається рівень Світового океану, назавжди зникають екосистеми, почастишали випадки прояву екстремальних погодних явищ, більш як 250 мільйонів людей ризикують стати кліматичними біженцями уже до середини поточного століття. Продовження використання застарілих «брудних» технологій призведе лише до пришвидшення цих змін і цілковитого знищення природи.

Саме тому у 1992 році під час проведення міжнародного Саміту Землі у Ріо-де-Жанейро цілих 154 країни визнали існування змін клімату в результаті техногенної діяльності та прийняли важливе рішення щодо ведення спільної роботи для обмеження наслідків глобального потепління. У цьому ж році була прийнята Рамкова конвенція ООН із кліматичних змін.

Паризька угода була підписана на Міжнародних кліматичних переговорах ООН (COP21) у 2015 році. Уже за рік угода вступила в силу, одразу після того, як була схвалена 55 країнами, що відповідають за понад 55 % загальних викидів різних парникових газів у світі. На початок 2019 року, 184 країни (із 197 країн-учасниць Рамкової конвенції ООН зі зміни клімату) ратифікували цю угоду. Саме Україна увійшла у двадцятку країн, котрі на державному рівні затвердили її першими.

Основною метою Паризької угоди є підтримання глобального потепління на Землі в межах 2°C і докладання максимальних зусиль для того, щоб зупинити потепління ще на 1,5°C. Все це означає, що людство мусить урізати викиди тих газів, що в результаті спалювання викопного палива утворюються в атмосфері, та є першопричиною глобального потепління. Участь кожної окремо взятої країни в досягненні загальної світової цілі окреслюється нею індивідуально, має добровільний характер і називається «Національно визначеним внеском» [1].

Задля реалізації настільки амбітної мети Україна повинна відмовитися від видобування і використання викопного палива, збільшити енергоефективність та збудувати оновлені потужності, які виробляють енергію із відновлюваних джерел.

Найбільший потенціал в енергетичній економії криється в заходах з термомодернізації - скороченні споживання ресурсів за допомогою утеплення зовнішніх стін споруд, встановленні регулюючого та енергоефективного обладнання тощо. Для розв'язання цієї задачі впроваджуються практики

європейських країн: енергосервіс, шляхи співфінансування енергоефективних заходів, енергоменеджмент. В Україні, з метою забезпечення фінансування термомодернізації житлового фонду, із 2014 року діє спеціальна урядова програма так званих "теплих кредитів".

Також надважливим є розвиток відновлюваної енергетики країни. Наприклад, сонячне світло (вітер) продовжує світити (дути), навіть якщо їхня наявність напряму залежить від погоди і часу. 24 травня 2022 року на Всесвітньому економічному форумі в Давосі був презентований та ретельно досліджений проєкт зі збільшення потужностей відновлюваної енергетики (ВЕ) в Україні з 9 до 30 ГВт до 2030 року. План був представлений Максимом Тімченко - генеральним директором ДТЕК. Проєкт передбачає інвестиції на рівні 35-40 млрд євро. Мається на увазі не лише будівництво сонячних та вітроелектростанцій. Це також включає й інвестиції в системи зберігання, передачі енергії, у тому числі будівництво підприємств з виробництва зеленого водню. Загалом в Україні представлені такі види відновлювальної енергетики: вітрова, воднева, сонячна, геотермальна, вітрова, біо- та гідроенергетика [2].

Перед вугільними містами нашої держави постають спільні виклики, оскільки собівартість видобутку вугілля в Україні значною мірою перевищує ринкову ціну. Ми щорічно покриваємо різницю, проте мільярдні дотації спрямовані, насамперед, на видобувну промисловість ведуть до виснаження бюджету. З цієї причини Україна мусить відмовитися від видобутку і подальшого спалювання вугілля. Аби люди зовсім не залишилися без засобів для повноцінного існування через згортання шахт, місцеві органи влади мають запровадити максимально справедливий перехід на оновлену модель економічного розвитку, що має назву «справедлива трансформація».

Більш як третя частина міст України (а саме 173 населених пункти) уже підписали міжнародну Угоду мерів і взяли на себе конкретні зобов'язання зі зменшення викидів парникових газів з 2020 до 2030 рр.. Сім міст України (Львів, Житомир, Чортків, Баранівка, Кам'янець-Подільський, Полтава і Тростянець) оголосили про рішення щодо переходу на стовідсоткову відновлювальну енергетику до середини цього століття [3].

Відмінною особливістю сучасних антропогенних процесів є їхня значна швидкість, котра є неприродною для певних екосистем та не дозволяє їй вчасно адаптуватися. Тому необхідно посилювати роботи з адаптування, розвитку відповідної інфраструктури, яка повинна постійно фінансуватися, в тому числі й через створення і організацію екологічного фонду за кошти з екологічного податку для їхнього подальшого використання виключно в природоохоронних цілях.

Список літератури

1. Маркевич К. «Зелені» інвестиції у сталому розвитку: світовий досвід та український контекст: [аналіт. доп.] / Київ: Заповіт, 2019. 316 с.
2. Сиротюк С. В., Боярчук В.М., Гальчак В.П. Альтернативні джерела енергії. Енергія вітру: навч. посіб. для студ. ВНЗ / Львів: Магнолія 2006, 2018. 182 с.
3. Гунько І. О. Оптимальне керування режимами електричних мереж з відновлюваними джерелами енергії з використанням Smart Grid технологій: автореф. дис. / Вінниця: ВНТУ, 2017. 21 с.